

सामाजिक सुरक्षा कोष

विविध सेवा, स्वास्थ्य समूह, आठौं तह, मेडिकल अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसारका चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	(क) प्रस्तुतिकरण	पूर्णाङ्क :- २०
	(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०
१. प्रथम चरण :	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क:- २००

पत्र	विषय/ खण्ड	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय	
प्रथम	खण्ड क- सार्वजनिक व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क	
	लामो उत्तर				१ प्रश्न X १० अङ्क		
	खण्ड ख- सामाजिक सुरक्षा				छोटो उत्तर	४ प्रश्न X ५ अङ्क	
	लामो उत्तर				१ प्रश्न X १० अङ्क		
	खण्ड ग- स्वास्थ्य			लामो उत्तर	४ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो उत्तर		८ प्रश्न X ५ अङ्क
					लामो उत्तर	६ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण: प्रस्तुतिकरण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:- ५०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
प्रस्तुतिकरण	२०	व्यक्तिगत प्रस्तुतिकरण
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य:

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईएअनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा कोष

विविध सेवा, स्वास्थ्य समूह, आठौं तह, मेडिकल अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

८. द्वितीय चरणको प्रस्तुतिकरणको लागि सेवा/समूह संग सम्बन्धित रहनेगरी कुनै एउटा समसामयिक घटना वा विषयवस्तु दिइनेछ जसको अध्ययन गरी प्रस्तुतिकरण तयार गर्नको लागि ४५ मिनेटको समय प्रदान गरिने छ र ब्यक्तिगत प्रस्तुतिकरणको लागि प्रत्येक उम्मेदवारहरूलाई छुट्टाछुट्टै ३० मिनेटको समय उपलब्ध गराइने छ ।
९. पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८०/०८/२१

सामाजिक सुरक्षा कोष
विविध सेवा, स्वास्थ्य समूह, आठौं तह, मेडिकल अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:

सार्वजनिक व्यवस्थापन, सामाजिक सुरक्षा र स्वास्थ्य

खण्ड क -३० अङ्क

सार्वजनिक व्यवस्थापन

(४ प्रश्न × ५ अङ्क र १ प्रश्न × १० अङ्क)

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- १.१ राज्य र सरकार
- १.२ कानूनी राज्यको परिचय, अर्थ र महत्व
- १.३ संघीयता, लोकतन्त्र, समावेशीकरण, सामाजिक न्याय, मानव अधिकार र मौलिक हक
- १.४ सार्वजनिक प्रशासन: परिचय, अर्थ, उद्देश्य, र महत्व
- १.५ व्यवस्थापनको आधारभूत अवधारणा अर्थ र महत्व
- १.६ संगठन: परिचय, अर्थ, उद्देश्य, महत्व र संगठन संरचना स्वरूपहरू
- १.७ सार्वजनिक नीतिको अवधारणा, सार्वजनिक सेवा प्रवाह र यसमा सूचना प्रविधिको प्रयोग
- १.८ सार्वजनिक प्रशासनमा व्यावसायिकता, नैतिकता र सदाचारिता
- १.९ नेतृत्व सिप, सञ्चार, समन्वय र निर्णय प्रक्रिया
- १.१० व्यवस्थापनका विविध आयामहरू: द्वन्द्व व्यवस्थापन, गुनासो व्यवस्थापन र समय व्यवस्थापन
- १.११ कार्य सम्पादन मापन र मुल्यांकन विधिहरू

खण्ड ख -३० अङ्क

सामाजिक सुरक्षा

(४ प्रश्न × ५ अङ्क र १ प्रश्न × १० अङ्क)

२. सामाजिक सुरक्षा - १५ अङ्क

- २.१ सामाजिक सुरक्षाको उद्देश्य, महत्व तथा आवश्यकता र सिद्धान्तहरू
- २.२ सामाजिक बीमा र निजी बीमाको अवधारणा र तुलना
- २.३ सामाजिक स्वास्थ्य बीमाको महत्व र नेपालमा यसको अभ्यास
- २.४ सामाजिक सुरक्षा कोष: उद्देश्य, कार्यक्षेत्र, संस्थागत संरचना, सञ्चालक समिति
- २.५ नेपालमा सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी समस्या र चुनौतीहरू
- २.६ सामाजिक स्वास्थ्य बीमामा स्वास्थ्य सम्बन्धि सेवा प्रदायक संस्थाको भूमिका

३. कानूनी व्यवस्थाहरू - १५ अङ्क

- ३.१ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४
- ३.२ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५
- ३.३ सामाजिक सुरक्षा कोषको (कर्मचारी प्रशासन) विनियमावली, २०७५
- ३.४ सामाजिक सुरक्षा योजना संचालन कार्यविधि, २०७५ (स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवस्था)

सामाजिक सुरक्षा कोष

विविध सेवा, स्वास्थ्य समूह, आठौं तह, मेडिकल अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.५ वैदेशिक रोजगारमा रहेका श्रमिक र विदेशमा स्वरोजगारमा रहेका व्यक्तिको लागि योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ (स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवस्था)
- ३.६ अनौपचारिक क्षेत्रका श्रमिक र स्वरोजगारमा रहेका व्यक्तिको सामाजिक सुरक्षा योजना सञ्चालन कार्यविधि, २०७९ (स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवस्था)
- ३.७ नेपालको संविधान (स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवस्था)

खण्ड ग -४० अङ्क

स्वास्थ्य

(४ प्रश्न × १० अङ्क)

1. **Community Medicine**

Epidemiology, Demography, Sociology, Safe water and sanitation, Food hygiene, Rodent Control, Safe housing, Geriatric services, Health policies, Health economics, Health in various national development plans, Planning of health activities, Evaluation of health programs, Communication, Group dynamism, Job description and Occupational health

2. **Health Care Delivery System and Major National Health programs**

Health care delivery system of Nepal, Organogram of Ministry of Health and Population, Health Insurance Board and its function, Basic Health Care Services, Safer motherhood Program, Family Planning Program, Immunization Program, Tuberculosis Control Program, Lymphatic Filariasis Control Program, Malaria control program, Kala-azar Elimination Program, HIV control Program, Nutrition Program, FCHV Program, Leprosy Elimination Program, Trachoma Elimination Program

3. **Health and Insurance Schemes**

Health related Acts and their Regulations (Basic Health Services Act, 2075; Health Insurance Act 2074 and Health Insurance Regulation 2075
Financing in health care
Health Insurance schemes
Basic Health care services and their characteristics
Professional Councils (Nepal Medical Council and Nepal health Research Council) Acts and Regulations
Medical Ethics

4. **Health related Policy and related frameworks**

National Health Policy, 2071
Management of Hospital and Services
Governance of Health Sector in Nepal
Health Management Information system; concept, importance and practice in Nepal